

tuum valere judico. Petrus Prænestinus episcopus interfui, et in perpetuum valere judico. Ego Benedictus episcopus Portuensis interfui, et in perpetuum valere judico.

Datum XIX Kalend. Januarii per manus Bosonis episcopi S. Tiburtinæ Ecclesiæ et bibliothecarii S. A. S. interfui, et in perpetuum valere judico, Raynerius diaconus de diaconia S. Gregorii, et Leon episcopus Ostiensis Ecclesiæ interfui et in perpetuum valere judico. Gregorius S. Lucie interfui, et in perpetuum valere judico. Benedictus episcopus S. Anagninæ ecclesiæ interfui. Joann. episcopus S. Bledanæ Ecclesiæ interfui, et in perpetuum valere judico. Benedictus episcopus Ceren. hoc decretum firmum, et in perpetuum valere judico. Petrus cardinalis tituli S. Marci interfui, et in perpetuum valere judico. Raynerius episcopus Nepesinæ ecclesiæ hoc decretum firmum, et in perpetuum manere judico. Amasus episcopus atque capellanus domini papæ. Franco cardinalis. S. Sixti. Benedictus Domini gratia secundicerius S. A. S. Joannes cardinalis tit. S. Marcelli. Crescentius Domini gratia nomenclator S. A. S. Ego Stephanus Dei gratia scrivanius S. sedis apostolicæ, scripsi, etc.

VI.

Privilegium Joannis papæ XIX pro monasterio Cluniacensi. — Declarat se confirmare omnia monasteria et loca ad Cluniacense monasterium pertinentia, et ei ab aliquibus fidelibus Christianis, regibus, episcopis, ducibus, seu principibus antea concessa. Prohibet quoque ne quis episcopus, vel sacerdos, pro aliqua ordinatione seu consecratione ecclesiæ, presbyterorum, aut diaconorum, missarumque celebratione, nisi ab abbate Cluniacensi invitatus, veniat Cluniacum; sed liceat monachis Cluniacensibus cujuscunque voluerint ordinationis gradum suscipere ubicunque suo placuerit abbati. Similiter vetat ne quis episcopus vel sacerdos possit excommunicare fratres Cluniacenses ubicunque positos. Decernit præterea Cluniacense monasterium omnibus ad se ob salutem confugientibus fore misericordiæ sinum; et statuit quod si aliquis cujuscunque obligatus anathemate idem monasterium expetierit, sive pro corporis sepultura, seu alterius suæ utilitatis, et salutis gratia, benigniter excipiat oleo medicamenti salutaris fovendus. Denique definit electionem abbatis Cluniacensis pertinere ad congregationem ipsius loci.

(Anno 1027.)

[*Bullarium Cluniacense*, pag. 8.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, dilectissimo filio ODILONI abbati monasterii quod dicitur Cluniacum, in honore beatorum apostolorum Petri et Pauli consecratum, in comitatu Matiseonensi situm, et per te cunctis successoribus tuis abbatibus in perpetuum.

Cum omnium fidelium petitionibus et necessitatibus subvenire debeat apostolicæ charitatis gratia, multo magis his est impertienda ejus beneficii clementia, quos singulariter proprios et specialiter filios se gaudet habere sancta Romana mater Ecclesia, et suæ utilitatis gratia, et præcedentium Patrum auctoritate egregia, quorum etiam desideriis et votis eo plenius parere debet auctoritatis apostolicæ

A sublimitas, quo certius constat eos non nisi illa desiderare et expetere quæ sunt ad honestatem sanctæ pietatis, et utilitatem veræ religionis. Et quoties in suæ necessitatis commodis nostrum assensum et solitæ apostolicæ auctoritatis audiverint humiliter requirere præsidium, ultro benignitatis intuitu nos convenit subvenire, et rite pro integra securitate solidare; ut ex hoc nobis quoque potissimum præmium a conditore omnium Deo sideris arcibus contribuatur. Et ideo quia postulastis a nobis ut præfatum monasterium apostolicæ auctoritatis serie muniremus, et omnia ejus pertinentia perenni jure ibidem inviolabiliter permanenda confirmarem, et absque omni jugo seu ditione cujuscunque personæ constabilire nostri privilegii pagina studeremus: propterea tuis flexus precibus, ob interventum domni invictissimi et pii Henrici imperatoris augusti, ejusque remedium animæ, per hujus nostræ auctoritatis privilegium statuente decernimus, ut cuncta loca et monasteria ad prædictum Cluniacense cœnobium pertinentia, quæ, ab aliquibus fidelissimis Christianis, regibus, episcopis, ducibus, seu principibus eidem loco sunt concessa, et ab antecessoribus tuis abbatibus acquisita, Bernone videlicet, Odone, Aymardo, et beatæ recordationis sancto Mayolo prædecessore tuo, vel quæcunque ad eundem locum pertinere videntur, absque ullius contradictione, cum magna securitate debeas possidere et per te universi successores tui in perpetuum. Necnon sub divini judicii promulgatione et confirmatione, et anathematis interdictione corroborantes decernimus, ut nullus episcopus, seu quilibet sacerdotum in eodem venerabili cœnobio pro aliqua ordinatione, sive consecratione ecclesiæ, presbyterorum, aut diaconorum, missarumque celebratione, nisi ab abbate ejusdem loci invitatus fuerit, venire ad agendum præsumat; sed liceat monachis ipsius loci cujuscunque voluerint ordinationis gradum suscipere, ubicunque tibi, tuisque successoribus placuerit. Interdicimus autem sub simili anathematis promulgatione, ut isdem locus sub nullius cujuscunque episcopi vel sacerdotis deprimatur interdictionis titulo, seu excommunicationis vel anathematis vinculo. Non enim patitur sanctæ sedis apostolicæ auctoritas, ut ullius cujuscunque personæ obligatione proscindatur a se cuilibet concessa liberalis libertas: neque ipsius loci fratres ubicunque positi, cujuscunque episcopi maledictionis vel excommunicationis vinculo teneantur stricti. Inhonestum enim nobis videtur ut sine nostro iudicio, a quoquam anathematizetur sanctæ sedis apostolicæ filius veluti cujuscunque subjectæ Ecclesiæ discipulus. Si qua vero competens ratio adversus eos quemquam moverit, et hoc aliter determinari vel definiri nequiverit, iudicium apostolicum, quod nulli præjudicium prætere patitur, super hoc patienter præstoleatur et humiliter requiratur. Decernimus etiam, et illius cujus vice quamvis indigne fungimur, auctoritate sancimus, ut isdem locus omnibus ad se ob salutem

confugientibus, sit misericordiæ sinus, sit totius pietatis et salutis portus. Obtineat in eo locum justus, nec repellatur pœnitere volens iniquus. Præbeatur innocentibus charitas mutuæ fraternitatis, nec negetur offensis spes salutis et indulgentia pietatis. Et si aliquis cujuscunque obligatus anathemate eundem locum expetierit, sive pro corporis sepultura, seu alterius suæ utilitatis et salutis gratia, minime a venia et optata misericordia excludatur, sed oleo medicamento salutaris fovendus benigniter colligatur. Quia et justum sic est, ut in domo pietatis et justo præbeatur dilectio sanctæ fraternitatis, et ad veniam confugienti peccatori non negetur medicamentum indulgentiæ et salutis. Sit autem omnibus ibi advenientibus causa salutis, hic et in perpetuum divinæ miserationis et pietatis refugium, et apostolicæ benedictionis præsidium. Decernimus præterea et omnino constituimus ut, prædicti loci obeunte abbate, non ibi aliuscujuscunque personæ violentia constituatur ordinandum, sed ab ipsa congregatione loci secundum timorem Dei, et institutionem legislatoris Benedicti, pater qui sibi præesse debeat eligatur, atque ad eum ordinandum qualiscunque illi placuerit, advocetur episcopus. Quascunque vero terras nunc tenes, et quas tu tuique successores acquirere potueritis, in perpetuum possidendas concedimus vobis. Si quis autem temerario ausu, quod fieri non credimus, contra hujus nostræ apostolicæ confirmationis seriem venire aut agere tentaverit, sciat se Domini nostri et apostolorum principis Petri anathematis vinculo innodandum, et cum diabolo ejusque atrocissimis pompis, atque cum Juda traditore Domini et salvatoris nostri Jesu Christi, in æternum ignem concremandum, simulque in voraginem tartareumque chaos demersum cum impiis deficiendum. Qui vero custos et observator hujus nostri privilegii exstiterit, benedictionis gratiam et vitam æternam a Domino consequatur, etc. Amen.

VII.

Joannis XIX epistola ad Popponem patriarcham Aquileiensem.

(Anno 1027).

[UGHELLI, *Italia sacra*, V, 49.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo fratri POPPONI sanctæ Aquileiensis Ecclesiæ patriarchæ perpetuam salutem.

Cum magna nobis sollicitudine insistit cura pro universis Ecclesiis Dei ac piis locis vigilandi, ne aliquam necessitatis jacturam sustineant, sed magis propriæ utilitatis stipendia consequantur, ideo convenit nos tota mentis aviditate eorumdem veterum locorum stabilitatem ac integritatem maxime procurare, et sedulo eorum utilitatem ac subsidia illic contrahere, ut Deo nostro omnipotenti id quod pro ejus sancti nominis honore et laude, atque gloria ejus divinæ majestatis, nostrarum rerum confirmare veteribus locis sit acceptabile, nobisque ab ejus locupletissima misericordia digna hujusmodi pii in sidereis conseri amoris

A arcibus remuneratione. Igitur quia postulatis a nobis quatenus patriarchatum sanctæ Aquileiensis Ecclesiæ cum omni suo honore, atque suis pertinentiis totum in unum vobis conferamus, sicuti olim a beato Petro principe apostolorum, nec non Eugenio, atque Gregorio, cæterisque prædecessoribus nostris hujus apostolicæ sedis episcopis decretum est, inclinati namque precibus vestris apostolica auctoritate concedimus, et per hujus nostri privilegii paginam confirmamus vobis vestrisque successoribus patriarchatum sanctæ Aquileiensis ecclesiæ fore caput et metropolim super omnes Italiæ Ecclesias quoniam ante omnes constitutam et in fide Christi fundatam fuisse cognoscimus; atque volumus S. Aquileiensem in cunctis fidei rebus peculiarem, et vicariam, et secundam esse post hanc aliam Romanam sedem, sicuti olim a beato Petro apostolo concessum fuisse videtur. Insuper vobis vestrisque successoribus, apostolica auctoritate pallium concedimus, quo vos ad missarum solemniam celebranda uti volumus in Natali Domini, ac solemnitate Epiphaniæ, et in quatuor S. Mariæ festivitibus, et in ejusdem Dedicatione ecclesiæ, et in die Natalitii sui, et in Cœna Domini, et in die S. Paschæ, et in Ascensione domini, et in die S. Pentecostes, et in Nativitate S. Joannis Baptistæ, atque in festivitibus omnium apostolorum, et in festivitate Omnium Sanctorum, et in cæteris omnibus præcipuis festivitibus, nec non in consecratione episcoporum. De rationali autem idipsum præcipimus ut in cæteris festivitibus utamini, quemadmodum et de pallio. Insuper autem vobis vestrisque successoribus apostolica auctoritate universos episcopos S. Aquileiensis Ecclesiæ pertinentes, nec non monasteria... atque etiam parochias cunctas eidem patriarchatui pertinentes cum omnibus plebibus, titulis, ecclesiis, seu capellis, castellis, villis, terris cultis et incultis, seu decimationibus eorum cum exitibus, vel redditibus eorum, seu cum omnibus utensilibus eorum, et appendiciis, quæsitis, vel inquirendis, quæ dici vel nominari possunt, nec non confirmamus vobis vestrisque successoribus insulam, quæ Gradus vocatur, cum omnibus suis pertinentiis, quæ barbarico impetu ab eadem Aquileiensi Ecclesia subtracta fuerant, et falso patriarchali nomine utebatur, de qua multi antecessores vestri, temporibus meorum antecessorum, et multorum imperatorum per multas synodos proclamaverunt, ad quas æmulus tuus multoties syuodali sententiæ, et imperiali præcepto vocatus venire renuit, unde interventu etiam et petitione dilecti filii nostri Conradi imperatoris Augusti synodum congregavimus, in qua multi nostrates et Longobardi et Teutonici episcopi, et abbates interfuerunt, ad quam ipse canonicè vocatus venire distulit. Unde judicio omnium episcoporum qui aderant, restituta est ibi eadem insula cum omnibus suis pertinentiis, ut secundum Deum et votum vestrum eam ordinare vobis liceat, vel omnia quæ sub jure ac dominio patriarchatus